

Nyderlandai

Valstybių narių teisė - Nyderlandai

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Nyderlandų teismų sistemą.

Nyderlandų Vyriausybę sudaro ne tik ministrai ir jiems pavaldūs valstybės sekretoriai, bet ir Karalius ar Karalienė. Šia prasme Nyderlandai išsiskiria iš kitų Vakarų Europos monarchijų, kuriose monarchas Vyriausybei paprastai nepriklauso. Nuo 1848 m., kai buvo iš esmės peržiūrėta šalies Konstitucija, Nyderlandai yra parlamentinės sistemos pagrindu veikianti konstitucinė monarchija.

Teisės šaltiniai

Teisinių priemonių rūšys. Aprašymas

Konstitucijoje yra nustatyta Nyderlandų valstybės valdymo sistema ir teisės aktų leidybos pagrindas. Nyderlandų su kitomis valstybėmis sudarytos sutartys yra svarbus teisės šaltinis. Konstitucijos 93 straipsnyje nurodyta, kad sutarčių ir tarptautinių institucijų sprendimų nuostatos gali turėti tiesioginio poveikio Nyderlandų teisinei sistemai ir tokiu atveju šios nuostatos turi viršenybę Nyderlandų įstatymų atžvilgiu. Taigi Nyderlandų Karalystėje taikytinos įstatymų normos netaikomos, jeigu jos prieštarauja minėtoms nuostatomis. Taigi Europos Sąjungos normos, išdėstytos sutartyse, reglamentuose ir direktyvose, yra svarbus Nyderlandų teisės šaltinis.

Nyderlandų Karalystės Chartijoje reglamentuojami trijų Karalystės dalių (Nyderlandų ir dviejų užjūrio teritorijų – Nyderlandų Antilų ir Arubos) santykiai.

Įstatymai priimami nacionaliniu lygmeniu.

Naudodamasi įstatymuose nustatytais įgaliojimais, centrinė vyriausybė gali (papildomas) normas išdėstyti nutarimuose ir ministerijų teisės aktuose. Atskiri nutarimai (kurie nėra priimami remiantis įstatymais) yra galimi, tačiau jų vykdymas negali būti užtikrintas baudžiamosios nuostatomis.

Konstitucijoje reglamentavimo įgaliojimai suteikiami žemesniems viešosios teisės reglamentuojamiems subjektams (provincijoms, savivaldybėms ir vandens valdyboms).

Bendrieji teisės principai yra svarbūs vyriausybės ir teismų darbo požiūriu. Kartais tai numatyta įstatyme, pavyzdžiui, Civiliniame kodekse (protingumas ir teisingumas). Be to, priimdamas sprendimą teismas gali remtis bendraisiais teisės principais.

Kitas teisės šaltinis yra papročiai. Iš principo papročiai yra reikšmingi tik tuomet, jei nuoroda į juos padaryta įstatyme, tačiau vėlgi teismas savo sprendime gali atsižvelgti į papročius, jeigu yra prieštaravimų. Papročiai negali būti teisės šaltinis nustatant nusikaltimą (Konstitucijos 16 straipsnis).

Teisiniai precedentai yra teisės šaltinis, nes teismo sprendimas yra reikšmingas ne tik konkrečioje byloje, kurioje jis paskelbtas. Aukštesniųjų teismų sprendimai turi patariamąją galią. Aukščiausiojo Teismo sprendimai yra ypač reikšmingi, nes šio teismo užduotis yra skatinti vienodą teisės taikymą. Todėl naujose bylose žemesnės pakopos teismas, priimdamas sprendimą, atsižvelgs į Aukščiausiojo Teismo sprendimą.

Teisės šaltinių hierarchija

Konstitucijos 94 straipsnyje nustatyta, kad kai kurios tarptautinės teisės normos hierarchiniu požiūriu turi viršenybę: joms prieštaraujančios įstatymo nuostatos negalioja. Europos teisė iš esmės turi viršenybę nacionalinės teisės atžvilgiu. Po to eina Chartija, Konstitucija ir Parlamento aktai. Jie turi viršenybę prieš kitus teisės aktus. Parlamento aktus priima vyriausybė ir parlamentas (*Staten-Generaal*; žmonių išrinkti atstovai) kartu.

Taip pat nustatyta, kad įstatymas visiškai ar iš dalies gali prarasti galią tik pagal paskesnjį įstatymą. Be to, pagal bendrą aiškinimo taisyklę specialieji įstatymai turi viršenybę bendrųjų įstatymų atžvilgiu.

Pagal kontinentinę tradiciją įstatymas laikomas aukštesnės galios teisės šaltiniu nei teisiniai precedentai.

Institucinė struktūra

Už teisės normų priėmimą atsakingos institucijos

Teisės aktų leidybos procesas

Konstitucijoje nenumatyti „teisės aktų leidybos įgaliojimai“. Įstatymas yra bendras vyriausybės ir parlamento sprendimas. Teisės aktų pasiūlymus gali teikti vyriausybė arba Parlamento Žemieji Rūmai. Valstybės Taryba pataria dėl teisės aktų pasiūlymų ir vyriausybės nutarimų. Rengiant teisės akto pasiūlymą paprastai konsultuojamasi su kitais suinteresuotaisiais asmenimis. Žemieji Rūmai turi teisę daryti pakeitimus. Teisės aktų pasiūlymus paprastai priima Ministrų Taryba ir siunčia juos Valstybės Tarybai, kad ši pateiktų rekomendaciją. Kaip atsakymą į rekomendaciją, Vyriausybė parengia ataskaitą. Tada vyriausybė siunčia teisės akto pasiūlymą (jei reikia, su pakeitimais) Žemiesiems Rūmams Karališkuoju pranešimu. Svarstant pasiūlymą Žemuosiuose Rūmuose gali būti daromi pakeitimai. Kai pasiūlymui pritaria Žemieji Rūmai, jį apsvarsto Aukštieji Rūmai. Jokie pakeitimai šiame etape negalimi; Aukštieji Rūmai gali tik pritarti teisės akto pasiūlymui arba jį atmesti. Kai pasiūlymui pritaria Aukštieji Rūmai, valstybės vadovas ratifikuoja pasiūlymą ir jis tampa įstatymu.

Teisinių duomenų bazės

🌐 [Overheid.nl](https://www.overheid.nl) yra centrinė interneto svetainė, kurioje pateikiama informacija apie Nyderlandų vyriausybės institucijas. Be kita ko, suteikiama prieiga prie:

- oficialios informacijos;
- oficialiųjų leidinių;
- Parlamento dokumentų.

Svetainėje 🌐 [Wet- en regelgeving](https://www.wet-en-regelgeving.nl) pateikiami konsoliduotieji teisės aktai nuo 2002 m. gegužės 1 d.

Ar šia duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Prieiga prie interneto svetainės ir duomenų bazės yra **nemokama**.

Nuorodos

🌐 [Regering.nl](https://www.regering.nl), 🌐 [Ministerie van Buitenlandse Zaken](https://www.ministerievanbuitenlandse zaken.nl), 🌐 [Tweede Kamer](https://www.tweede kamer.nl)

🌐 [Government.nl](https://www.government.nl), 🌐 [Houseofrepresentatives.nl](https://www.houseofrepresentatives.nl)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 23/05/2018